

7 באפריל 2016

לכבוד

מר שמעון גפסו

ראש עיריית נצרת עילית

באמצעות פקס : 04-6568877

שלום רב,

הנדון: ביזוי פסק הדין בבג"ץ 4112/99 –

אי שימוש בשפה הערבית בשלטים ובתמרורים בעיר נצרת עילית

אנו פונים אליך בעניין ביזוי פסק הדין בבג"ץ 4112/99 עדאלה – המרכז המשפטי לזכויות המיעוט הערבי בישראל נ' עיריית תל-אביב-יפו, פ"ד נו(5) 393 (2002) וכן ביזוי ההחלטה שניתנה בבקשה לפי סעיף 6 לפקודת ביזיון בית המשפט שניתנה בעקבות פסק דין זה.

בפסק הדין, שניתן ביום 25.7.2002, בעתירה שהוגשה על ידי מרכז עדאלה והאגודה לזכויות האזרח, נקבע כי אי שימוש בשפה הערבית בשילוט העירוני אינו חוקי, ועל כן בטל. עוד נקבע כי העדר כיתוב בערבית בשילוט העירוני בערים המעורבות: תל-אביב יפו, לוד, רמלה ונצרת עילית מהווה פגיעה בזכות לשוויון ובזכותם של האזרחים הערבים לשפתם. מבחינה אופרטיבית הורה בית המשפט, כי כל שילוט חדש שיוסף ממועד מתן פסק הדין יהא בערבית ובערבית. באשר לשילוט הקיים במועד מתן פסק הדין ניתנו בין שנתיים לארבע שנים להכנסת כיתוב בערבית בצד הכיתוב בעברית (ר' עמ' 419 לפסק הדין). השילוט העירוני, כפי שמובהר בפסק הדין, הוא השילוט המוצב מכוח סמכותה הכללית של העירייה לקיים שירותים לתועלת הציבור.

תשע שנים לאחר מתן פסק הדין התברר כי עיריית נצרת עילית אינה מקיימת את פסק הדין. בעקבות זאת ובשנת 2011, החלו הארגונים הח"מ בהליכי ביזיון פסק הדין. במסגרת הליכים אלו, הציגה עיריית נצרת עילית בפני בית המשפט תכנית ליישום פסק הדין תוך תשעה חודשים, קרי עד חודש פברואר 2012. ביום 13.9.2011 הורה בית המשפט לעירייה לפעול ליישם את התוכנית שהגישה וביום 9.3.2014 הודיעה ע"ד אולגה גורדון, היועצת המשפטית של העירייה אל הח"מ כי פס"ד יושם במלואו.

אך בירור שביצעו הח"מ הראה כי למרות האמור לעיל, העירייה טרם עמדה בלוח הזמנים שנכלל בתוכנית ועל כן פסק הדין טרם יושם במלואו. עיריית נצרת עילית הוסיפה, אמנם, כיתוב בערבית לשלטי הרחובות, לשלטי ההכוונה בצמתים ולחלק מן השלטים במרחב הציבורי, ואולם לא לכל השלטים. בדיקה שערכנו העלתה כי רבים מהשלטים ברחבי העיר ובמוסדותיה נותרו בעברית בלבד, או בעברית ובאנגלית. כך, למשל, בחלק משמות הרחובות כמו רחוב העמק, רחוב החטיבות ורחוב מחנה יצחק, במבנה העירייה, בגינות הציבוריות, במקלטים כמו מקלט מס' 30 הסמוך

למענה: האגודה לזכויות האזרח בישראל, רח' נחלת בנימין 75 ת"א 6515417,

טלפון: 03-5608185, פקס: 03-5608165

עדאלה – המרכז המשפטי לזכויות המיעוט הערבי בישראל, רח' יפו 94, ת"ד 8921, חיפה 3109001,

טלפון: 04-9501610, פקס: 04-9503140

למבנה העירייה, וכו'. גם לתמרורים רבים לא הוספה שפה ערבית, ובהם תמרורי אזהרה בדרכים, הכוונות תנועה, תמרורי חנייה ועוד. חלק משמות הרחובות הכתובים בערבית, כתובים בערבית קלוקלת ולא תקינה כמו ברחוב החטיבות ורחוב סביון (דומה, כי נעשה שימוש במדבקות של אותיות בכתב ערבי, ללא חיבור האותיות כנדרש על פי הכתיב הערבי ותוך ערבוב אותיות סופיות בתוככי מילים).

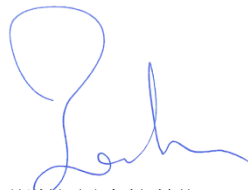
חלק מן השלטים והתמרורים הכתובים בעברית בלבד מצביעים על מוסדות ואתרים והסדרי פעילותם, חלקם עוסקים בהכוונה, חלקם בבטיחות, וחלקם בהסדרים שאי ציות להם כרוך בסנקציה (כמו חנייה, שימוש בנתיבי תחבורה מסוימים, וכו').

לא למותר להזכיר, כי בית המשפט פסק, כי השפה הערבית היא "שפתו של המיעוט הגדול ביותר בישראל, החי בישראל מימים ימימה. זוהי שפה הקשורה למאפיינים תרבותיים, היסטוריים ודתיים של קבוצת המיעוט הערבית בישראל." (עמ' 418-419 לפסק הדין). אי קיום פסק הדין אינו רק מבזה את בית המשפט אלא פוגע בכבודם של האוכלוסייה הערבית המהווים חלק נכבד מתושבי העיר. לדברים חומרה מיוחדת שעה שמדובר בשילוט שאי ציות לכתוב בו כרוך בסנקציה: בקנס כספי, וככל שמדובר בחנייה גם באפשרות גרירה.

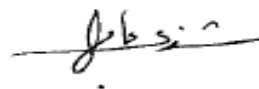
יתר על כן, אי קיום החלטות שיפוטיות, במיוחד כאשר התקיים הליך ביזיון אחד בפני בית המשפט, מרוקן מתוכן עקרונות בסיסיים של שלטון החוק, הפרדת הרשויות וכיבוד זכויות אדם. הדבר מקבל משנה תוקף כשעסקינן ברשות מנהלית, שנצטוותה בהחלטה שיפוטית ברורה וחד משמעית לפעול לביטול פגיעה בזכויות אדם – בענייננו, בזכות הבסיסית לשוויון. אי קיום החלטה כאמור יוצר מצב בלתי נסבל של פגיעה יומיומית, מתמשכת ומודעת בזכויות אדם על-ידי רשות מנהלית.

אשר על כן, ובטרם נפנה שוב בהליכים לפי פקודת ביזיון בית המשפט, נבקש כי תפעלו לאלתר להוספת הכיתוב בערבית לכל השלטים והתמרורים העירוניים ברחבי העיר, ולהודיענו על כך.

בכבוד רב,



סאוסן זהר, עו"ד



שדא עאמר, עו"ד

האגודה לזכויות האזרח בישראל – המרכז המשפטי לזכויות המיעוט הערבי בישראל

מר אביחי מנדלבלויט, היועץ המשפטי לממשלה, בפקס: 02-6467001
מר עוזי יצחקי, מנכ"ל משרד התחבורה והבטיחות בדרכים, בדוא"ל: mankal@mot.gov.il
מר שוקי עמרני, מנכ"ל משרד הפנים, בפקס: 02-5697989
עו"ד ערן בר-רבי, מנכ"ל עיריית נצרת עילית, בפקס: 04-6456465, בדוא"ל: eran@nallit.org.il
עו"ד אולגה גורדון, היועצת המשפטית לעיריית נצרת עילית, בפקס: 04-6013058, בדוא"ל:
olga@nallit.org.il
מר ינון ביטון, מבקר עיריית נצרת עילית, בפקס: 04-6456830, בדוא"ל: mevaker@nallit.org.il